

RAY TANG / EFE

“Calla, puta!”

JAUME CLARET

La diferent connotació de l'adjectiu *públic/a* segons que acompanyi home o dona il·lustra la pervivència de la misogínia en la nostra societat, on es qüestiona l'autoritat de les senyores per exercir el poder i prendre la paraula. El problema ve d'antic. Mary Beard, catedràtica de Cambridge i recent premi Princesa d'Astúries de ciències socials, aplica el seu profund coneixement de l'antiguitat clàssica per resseguir els fonaments culturals d'aquest menysteniment.

La diferent connotació de l'adjectiu *públic/a* segons que acompanyi home o dona il·lustra la pervivència de la misogínia en la nostra societat, on es qüestiona l'autoritat de les senyores per exercir el poder i prendre la paraula. El problema ve d'antic. Mary Beard, catedràtica de Cambridge i recent premi Princesa d'Astúries de ciències socials, aplica el seu profund coneixement de l'antiguitat clàssica per resseguir els fonaments culturals d'aquest menysteniment.

Mary Beard
La veu
i el poder
de les dones

LA VEU I EL PODER DE LES DONES
MARY BEARD
ARCÀDIA. TRAD.
ANNALLISTERRI
64 PÀG. / 12 €

El fill la porta des dels tapissos de Penèlope i les males maneres amb què el seu fill Telèmac censura la intervenció de la mare davant de tercers fins a les massa sovint testosteròniques xarxes socials del nostre present. Beard sap de què parla. Ho sap com a acadèmica reconeguda i coneguda, capaç tant d'omplir auditoris (com s'ha vist en l'actual edició de la Setmana del Llibre en Català) com de convertir els seus llibres (el més recent, *SPQR*, a l'editorial Crítica) i sèries (cerquin, per exemple, *Mary Beard's ultimate Rome: empire without limit*) en èxits populars,

sense rebaixar-ne l'exigència qualitativa i erudita. Però també ho sap com a dona. Perquè malgrat càrrecs, publicacions i guardons, ella mateixa ha sigut víctima d'atacs furibunds pel seu aspecte físic o per les seves opinions, no més pel fet de no ser home.

Per a desesperació dels trols (i per a satisfacció dels seus seguidors a Twitter i al blog *A Don's life* al *The Times Literary Supplement*), Beard combat dialècticament, amb ironia i coneixement, aquests nous Telèmacs. Coherent amb la seva conversió en referent de l'acadèmica compromesa en el

combat contra l'assetjament digital, va impartir dues conferències consecutives –el 2014 i el 2017– al Museu Britànic. Aplegades en aquest volum per l'editorial Arcàdia, els textos cerquen en les fonts clàssiques ressors que ens ajudin a entendre els orígens i la resiliència del prejudici misogin. Erudició i intel·ligència posades al servei d'un text brillant.

La senyoreta Triggs

La veu i el poder de les dones ens mostra la construcció d'un imaginari en què només la veu greu dels senyors està revestida de prou autoritat per ocupar l'esfera pública. La veu femenina, en canvi, resta lligada a la debilitat, sent ridiculitzada com un soroll massa agut, similar als lladrucs dels animals i sense capacitat per fer cap aportació. Poques excepcions eren i són admeses: quan la dona assumeix trets andrògens, quan s'aixeca com a testimoni de tragèdies col·lectives o quan es refereix a temes “propis del seu sexe”. Pel que fa a la resta: silenci, burla, violència.

Aquest capteniment masculí que interromp l'explicació d'una dona, que menysté els seus arguments i que recorre a la condescendència ha creat fins i tot un neologisme: *mansplaining* (mot a l'espera d'una traducció tan inspirada com la suggerida pel filòleg Rudolf Ortega per *manspreading*, convertit en “escamarlà” que s'eixarranca a l'espai aliè). El concepte sintetitza situacions reals, d'ahir i per desgràcia d'avui, com el batejat per l'autora com el paradigma de la senyoreta Triggs: “És un suggeriment excel·lent, senyoreta Triggs. Potser algun dels membres presents ho voldria fer”. Davant d'aquesta actitud, Beard ens recorda incansablement que la misogínia en l'esfera pública no és més que una convenció cultural, com admetien alguns d'aquests vells clàssics. Potser, després de tants segles i tants canvis, ha arribat el moment que Penèlope trenqui el fil i prengui el poder i la paraula. ♦

El batall que desperta els veïns a l'alta nit

VÍCTOR OBIOLS

Lluís Calvo, que és un poeta-filòsof (per entendre'ns), és capaç de sorprendre el lector avesat al seu univers amb passatges sentenciosos d'un lirisme extrem, ja en el poema que fa d'incipit: “De l'abel·lot al rusc, / de l'alè a la ventada: / escolta el so, / la pau que et crida / amb veu de mare”. En una obra tan profusa no és, potser, estrany que el poeta, rigorós com és, jugui amb una panòpia a la qual no li manca res. Endemés, a cada pas podem topiar amb la tradició: “Perquè en un roc / i en un grapat de molsa / hi ha l'univers sencer”. Això és Verdager. Però també, naturalment, la saviesa grega arcaica, i, fent marxa enrere, la dels alts coneixements i sabers de l'Orient, que és el tema que ens ocupa en aquest *Talismà*. Un viatge físic que val com a pretext al po-

eta per mostrar un viatge espiritual, de l'Índia a Occitània, dels Upanixad als trobadors. Calvo sap que l'essència és una, que no hi ha res de nou sota el sol, i que tot forma part d'un cicle de repeticions, iteracions i reencarnacions (això darrer ja és qüestió de fe), tot allò que Mircea Eliade va exposar magistralment al seu *El mite de l'etern retorn*. Com ja ens indiquen els epígrafs al recull, Calvo també planteja la qüestió d'Orient en els termes que han elaborat ja des del segle XVIII, i abans, els nostres escriptors, i intel·lectuals en general. Que som fills de constructes culturals que carreguem com una creu.

El far de l'Orient

Calvo ho té molt clar, però el seu interès va més enllà. El rerefons filosòfic dels grans moviments de pensament oriental l'interessen per assumir-los en la seva aventura poètica, no pas per especular o fer-ne exhibi-

TALISMÀ
LLUÍS CALVO
LABREU EDICIONS
128 PÀG. / 13 €

El poeta Lluís Calvo és un trobador que troba i troba incessantment. KIKE VALENCIA / ILC

ció erudita. Però sí que demostra que encara avui tenim moltes coses per aprendre de l'Orient. Des de les grans intuïcions científiques, passant per la *yin* i el *yang*, la consciència i modelació de l'energia que mou l'univers i els éssers vius, i àdhuc el corpus de codis morals que han de regular amb seny i positivitat la conducta humana (en el budisme, per exemple), fins a la concepció de l'amor com a eina de coneixement, sense oblidar la seva sacralització com a via règia cap a la mística. Calvo va desgranant mites de l'hinduisme, magistralment sintetitzats en poemes polimètrics, fa salts a idees fecundes, en poemes com *Hardware*, que hauria pogut signar perfectament Màrius Sampere, o poemes de potent evocació, com *El gran llibre de les terres d'Orient*. Calvo és un trobador que troba i troba incessantment. Defensa el misteri com a clau de la poesia. Un talismà. ♦